WIKIPEDIA

Tehnologija

Ovaj članak ili neki od njegovih odlomaka nije dovoljno potkrijepljen izvorima (literatura, veb-sajtovi ili drugi izvori). Ako se pravilno ne potkrijepe pouzdanim izvorima, sporne rečenice i navodi mogli bi biti izbrisani. Pomozite Wikipediji tako što ćete navesti validne izvore putem referenci te nakon toga možete ukloniti ovaj šablon.

Do sredine 20. vijeka, ljudi su došli do stepena razvijenosti tehnologije, koji je dovoljan da se napusti površina Zemlje po prvi put, te da se krene u istraživanje svemira

Tehnologija je upotreba i znanje alata, tehnika, zanatstva, sistema i metoda organizacije. Ovim se kontroliše i prilagođava okolinu. Tehnologija je posljedica razvoja nauke i inženjerstva, iako su neke tehnologije napredovale i prije razvoja ova dva koncepta. Tehnologija je termin sa etimološkim porijeklom u grčkom jeziku od riječi "*technologia*" ("*τεχνολογία*") — "*techne*", "*τέχνη*" ("vještina") i "*logia*", "*λογία*" ("nauka"). Međutim, striktna definicija je eluzivna; "tehnologija" se može odnositi na materijalne objekte, kao što su mašine, hardver ili alati, ali se može odnositi i na šire teme, kao što su sistemi, metode organiziranja i tehnike. Termin se može primjenjivati generalno ili na specifične oblasti, kao što su "konstrukciona tehnologija", "medicinska tehnologija" ili "vrhunska tehnologija".

Ljudska rasa je počela koristiti tehnologiju sa pretvaranjem bogatih prirodnih resursa u jednostavne alate. Prahistorijsko otkriće mogućnosti kontrolisanja vatre je povećala količinu raspoloživih izvora hrane, a otkriće točka pomoglo je ljudima u kretanju, kao i kontrolisanju okoliša. Tehnološka otkrića, kao što su štamparska presa i Internet, su srušila sve barijere u komunikaciji, te su omogućila ljudima da komuniciraju jedan sa drugim na globalnoj skali. Međutim, nisu sve tehnologije iskorištene u mirovne svrhe; razvitak oružja sa sve većom destruktivnom moći tekao je kroz historiju, od palije do nuklearnog oružja.

Tehnologija je uticala na društvo na mnoge načine, i pozitivno i negativno. U mnogim društvima, tehnologija je uticala na razvitak naprednijih ekonomija, kao što je današnja globalna ekonomija, te je omogućilo izdvajanje ležerne klase. Međutim, mnogi tehnološki procesi proizvode neželjene nus-produkte, koji uzrokuju poluciju, crpljenje prirodnih resursa, kao i poremećaj Zemlje i njenog okoliša. Razne implementacije nove tehnologije utiču na vrijednost društva, te postavljajuu nova etička pitanja.

Otpočele su razne filozofske debate o sadašnjoj i budućoj upotrebi tehnologije u društvu, sa neslaganjima oko toga, da li tehnologija unapređuje stanje čovjeka ili ga ugrožava. Neo-ludizam i slični pokreti kritiziraju upotrebu tehnologije u modernom svijetu, tvrdeći da on otuđuje ljude, te da uništava kulturu; sljedbenici ideologija, kao što su transhumanizam i tehno-progresivizam, u razvoju tehnologije vide dobrobit za ljudsko društvo.

Do nedavno se vjerovalo da je razvoj i primjena tehnologije koncept, koji je vezan samo za ljudska bića, ali nedavne naučne studije pokazuju da i drugi primati (kao što su čimpanze), kao i neke zajednice delfina, razvili jednostavne alate, te su naučili prenositi to znanje na sljedeće generacije.

Sadržaj

Definicija i upotreba

Pronalazak prve štamparske prese omogućio je naučnicima i političarima da šire svoje ideje, dovodeći do naučnog preporoda u Evropi; primjer tehnologije kao kulturološke sile.

Generalno gledajući, "tehnologija" je odnos koji društvo ima na svojim raspoloživim alatima i vještinama, kao i do koje mjere društvo može mijenjati svoju okolinu. Međutim, termin se, uglavnom, koristi u tri različita konteksta: kada se govori o alatu, tehnici (tj. vještini), kulturološkoj sili ili kombinaciji ova tri konteksta.

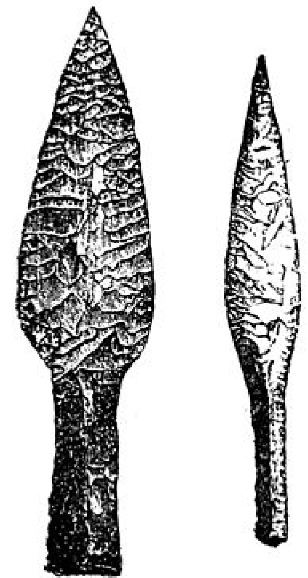
Tehnologija se definira kao jedinstvo, i materijalnog i nematerijalnog, koje je nastalo ulaganjem mentalnog i fizičkog truda, u cilju postizanja neke vrijednosti. U ovom kontekstu, tehnologija se odnosi na alate i mašine koje se koriste da se riješe ovozemaljski, stvarni problemi. To je širok pojam, koji u sebe uključuje jednostavne alate, kao što su ćuskija ili drvena kašika, ali i složene mašine, kao što su svemirska stanica i akcelerator čestica. Alati i mašine ne moraju biti materijalne; virtualna tehnologija, kao što su softver i virtualne mašine, ne ulaze u ovu definiciju tehnologije.

Historija

Glavni članak: Historija tehnologije

Prahistorija (— 5000. p. n. e.)

Historija tehnologije je stara koliko i čovječanstvo. Primitivni alati su pronađeni uz skoro svako nalazište ostataka antičkih ljudi. Antropologisti su otkrili alate koje su napravili praljudi, a koji datiraju unazad više od 2 miliona godina. Najraniji alati, kao što su ručna sjekira i strugač, su uglavnom bili prisutni kako bi pomogli ranim ljudima u njihovim ulogama lovca-sakupljača.[1] Međutim, život lovca-sakupljača, koji je bio karakterističan za rani paleolitik, uključivao je ograničenu upotrebu tehnologije, te su se te rane tehnologije oslanjale na prirodne resurse, kao što su kamen, drvo i druge vegetacije, kosti i ostale životinjske nus-produkte, da bi napravili jednostavne alate, kao što je palija.

Paleolitičko kremeno koplje, kojeg su koristili prahistorijski ljudi za lov i borbu.

Otkriće, upotreba, te kasnije vladanje vatrom, jednostavnim izvorom energije, koji ima mnogo primjena, je bila prekretnica u tehnološkom razvoju čovječanstva. Žar se uzimala iz vulkana ili od zapaljenog objekta nakon udara munje, te bi se iz te žari nastao plamen. Vatra, za koju se tadašnji ljudi drvo i ugalj, dozvoljavala im je da kuhaju hranu, te da se ogriju, naručito tokom zime. Vatra je, također, povećala mogućnost nastanjivanja ljudi na tada nepristupačna mjesta, te im je omogućila efikasniji lov; drvena koplja sa okaljenim vrhovima su korištena još od 250.000. godine p. n. e. Drvo, glina i kamen (uključujući i kremen) su neki od najstarijih materijala koji su obrađivani vatrom, uglavnom zbog pravljenja predmeta, kao što su oružje, grnčarija, cigle i cement.

Antika (5000. p. n. e. — 0. godine)

Dalja unaprijeđenja dovela su do razvoja peći, koje su omogućile topljenje i kovanje metala (koji su se javljali u prirodi u ralativno čistoj formi). Zlato, bakar, srebro i olovo su bili neki od tih metala. Prednosti bakarnog nad kamenim, koštanim i drvenim alatima su bile očite ranim ljudima, te se bakar počeo koristiti od ranog neolitika (oko 8000. godine p. n. e.). Bakar se ne javlja u prirodi u velikim količinama, ali bakarnih ruda ima mnogo, iz kojih se, zagrijavanjem i topljenjem, dobija metal. Na kraju, rad sa metalima doveo je do pronalaska legura, kao što su bronza i mesing (oko 4000 . godine p. n. e.). Prva upotreba željeznih legura, kao što je čelik, datira iz 1400tih godina p. n. e.

U međuvremenu, ljudi su počeli vladati i drugim formama energije. Najstarija znana upotreba snage vjetra je u jedrenjecima. Najstariji podatak o korištenju brodova nađen je u Egiptu i datira još u 3200te godine. p. n. e. Od prahistorijskih vremena, Egipćani su, vjerovatno, koristili "snagu Nila", godišnje poplave, kako bi navodnjavali svoju zemlju, da bi postepeno naučili da je kontrolišu preko izgrađenih kanala za navodnjavanje i bazena za akumulaciju vode. Slično, narodi Mezopotamije, Sumeri, su naučili da koriste rijeke Tigris i Eufrat za iste svrhe.

Sudeći po arheolozima, točak je izumljen oko 4000. godine p. n. e. Izumljen je, vjerovatno, na području Mezopotamije (današnji Irak). Tačna godina ovog događaja, prema naučnicima, nalazi se u intervalu od 5500. do 3000. godine p. n. e., ali većina stručnjaka misli da je to bilo biliže 4000. godini p. n. e. Najstariji artifakti sa slikama koje opisuju vozila sa točkovima datiraju iz 3000. godine p. n. e.; međutim, moguće je da se točak koristio čitav milenij prije nego su nastali ti crteži. Također postoji dokaz iz istog perioda da su se točkovi koristili za proizvodnju keramike. (Važno je napomenuti da prvi grnčarski točak, vjerovatno, nije bio pravilnog oblika, nego samo nepravilna okrugla drvena ploča. Nedavno, najstariji drveni točak na svijetu je pronađen u okolini Ljubljane u Sloveniji.

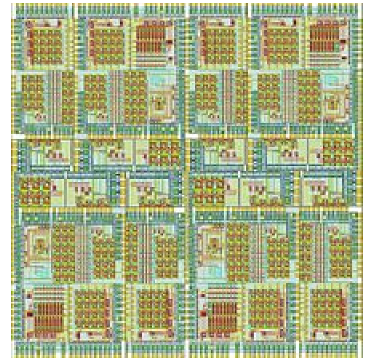
Otkriće tačka revolucioniziralo je aktivnosti poput transporta, rata i proizvodnje keramike (za šta je, vjerovatno, najprije bio i korišten). Nije trebalo dugo do otkrića da vagoni sa točkovima mogu nositi teške terete, a brzi (rotirajući) točkovi su omogućili masovnu proizvodnju grnčarije. Ali upotreba točka kao transformatora (vodenice, vjetrenjače, pa čak i mlinova) je ta koja je revolucionizirala primjenu neljudske snage.

Točak je izumljen oko 4000. godine p. n. e.

Moderna historija (0. godine — sadašnjost)

U alate se ubrajaju i jednostavne mašine (kao što su poluga, šaraf i kotur), i složenije mašine (kao što su brava, mašina, električni generator i električni motor, računar, radio, te svemirska stanica, kao i mnoge druge).

Integralno kolo - ključno otriće za moderne računare.

Kako alati postaju složeniji, tako postaje i složenije znanje, koje je potrebno za rukovanje istim. Kompleksne moderne mašine zahtijevaju cijele biblioteke napisanih tehničih priručnika sa sakupljenim informacijama, koje su kontinuirano povećavali i unaprijeđivali njihovi dizajneri, graditelji, ljudi zaduženi za njihovo održavanje. Štaviše, ovi alati su postali tako kompleksni, da postoji infrastruktura od manje kompleksnih alata, procesa i prakse, koja je u funkciji prodške tim alatima, uključujući i inženjerstvo, medicinu i nauku o računarima. Kompleksne tehnike manufakture i konstruisanja, kao i organizacije, su neophodne kako bi se takvi alati konstruisali i održavali. Čitave industrije su izrasle kako bi podržale nastanak sljedećih generacija još složenijih alata.

Također pogledajte

Glavni članci: Spisak osnovnih tehnoloških tema i Spisak tehnologija

- Bernard Stiegler
- Zlatni čekić
- Visoka tehnologija
- Historija nauke i tehnologije
- Inovacija
- Internet
- Ekonomija znanja
- Lewis Mumford
- Ludizam
- Tehnika
- Tehnološka procjena
- Historija inovacija
- Tehnološka konvergencija
- Tehnološko stablo
- Spisak "ologija"
- Nauka i tehnologija
- Telemetrija

Teorije i koncepti u tehnologiji

Glavni spisak: Teorije tehnologije

- Pogodna tehnologija
- Difuzija inovacija
- Posthumanizam
- Principi mjera opreza
- Strategija tehnologije
- Tehno-progresivizam
- Tehnokriticizam
- Tehnološka evolucija
- Tehnološki determinizam
- Tehnološki singularitet
- Tehnološko društvo
- Tehnorealizam
- Transhumanizam

Ekonomika tehnologije

Wikicitati imaju citate vezane za: **Tehnologija**

- Tehnokapitalizam
- Tehnološka difuzija
- Tehnološki model prihvatljivosti
- Tehnologija životnog ciklusa
- Prijenos tehnologije

Reference

1. Wade, Nicholas (15 juli 2003). "Early Voices: The Leap to Language" (https://www.nytimes.com/2003/07/15/science/early-voices-the-leap-to-language.html). *The New York Times*. Arhivirano (https://web.archive.org/web/20170312091336/http://www.nytimes.com/2003/07/15/science/early-voices-the-leap-to-language.html) s originala, 12 mart 2017. Pristupljeno 7 novembar 2016.

Vanjski linkovi

- http://anthro.palomar.edu/homo2/mod_homo_3.htm
- http://www.historyworld.net/wrldhis/PlainTextHistories.asp?historyid=ab10
- http://news.bbc.co.uk/1/hi/sci/tech/336555.stm
- http://books.google.com/?id=VANVAEjBG-QC&pg=PA708

Commons ima datoteke na temu: **Tehnologija (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Technology?uselang=bs)**

P · R · U (https://bs.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%A0ablon:Tehnologija&action=edit) **Tehnologija**

Konture tehnologije · Konture primijenjene nauke

Područja	**Poljoprivreda**	Agrikulturni inženjering · Akvakultura · Nauka ribarstva · Prehrambena hemija · Prehrambeno inženjerstvo · Mikrobiologija hrane · Prehrambena tehnologija · GURT · ICT · Ishrana
	Biomedicinska	Bioinformatika · Bioinženjering · Biomehatronika · Biomedicinsko inženjerstvo · Biotehnologija · Hemijska informatika · Genetičko inženjerstvo · Zdravstvena nauka · Medicinsko istraživanje · Medicinska tehnologija · Nanomedicina · Neuronauka · Neurotehnologija · Farmakologija · Reproduktivna tehnologija · Inženjerstvo tkiva
	Građevine i Graditeljstvo	Akustičko inženjerstvo · Arhitektonsko inženjerstvo · Inženjerstvo usluga u građevinarstvu · Niskogradnja · Građevinsko inženjerstvo · Domestic technology · Fasadno inženjerstvo · Protivpožarno inženjerstvo · Sigurnosno inženjerstvo · Sanitarno inženjerstvo · Strukturno inženjerstvo
	Prosvjetna	Obrazovni softver · Digitalne tehnologije u obrazovanju · ICT u obrazovanju · Uticaj · Multimedijalno učenje · Virtualni kampus · Virtualno obrazovanje
	Energija	Nuklearno inženjerstvo · Nuklearna tehnologija · Naftno inženjerstvo · Soft energy tehnologija
	Ekološki	Čista tehnologija · Tehnologija čistog uglja · Ekološki dizajn · Ekološki inženjering · Ekotehnologija · Environmental engineering · Environmental engineering science · Zeleno građenje · Zelena nanotehnologija · Landscape engineering · Obnovljiva enegija · Održivi dizajn · Održivo inženjerstvo
	Industrijska	Automatizacija · Poslovna informatika · Inženjerski menadžment · Enterprise engineering · Finansijski inženjering · Industrijska biotehnologija · Industrijski inženjering · Metalurgija · Rudarsko inženjerstvo · Tehnologije povećanja produktivnosti · Istraživanje i razvoj · Tribologija
	IT i komunikacije	Vještačka inteligencija · Broadcast engineering · Računarsko inženjerstvo · Računarska nauka · Finansijska tehnologija · Informacijska tehnologija · Muzička tehnologija · Ontološko inženjerstvo · RF inženjerstvo · Softversko inženjerstvo · Telekomunikacijsko inženjerstvo · Vizuelna tehnologija · Web inženjerstvo
	Vojna	Army engineering maintenance · Elektroničko ratovanje · Vojne komunikacije · Vojno inženjerstvo · Stealth tehnologija
	Transport	Aerosvemirsko inženjerstvo · Automobilsko inženjerstvo · Pomorska arhitektura · Svemirska tehnologija · Inženjerstvo transporta · Transportno inženjerstvo
Drugo	**Primijenjena nauka**	kriogenika · Elektro-optika · Elektronika · Inženjerska geologija · Inženjerska fizika · Hidraulika · Nauka o materijalima · Mikrofabrikacija · Nanoinženjerstvo

	Inženjerstvo (spisak)	Audio · Biochemical · Keramika · Chemical · Polymer · Kontrola · Electrical · Elektronika · Zabava · Geotehničko · Hydraulic · Mechanical · Mechatronics · Optičko · Protein · Kvantno · Robotika (Animatronika) · Sistemi
Komponente	Infrastruktura · Pronalazak (Vremenska skala) · Znanje · Mašina · Vještina (Zanat) · Alat (Uređaj)	
Skale	Femtotehnologija · Pikotehnologija · Nanotehnologija · Mikrotehnologija · Makro-inženjerstvo · Megascale inženjerstvo	
Historija	Prehistorijska tehnologija · Neolitska revolucija · Drevna tehnologija · Srednjovjekovna tehnologija · Renesansna tehnologija · Industrijska revolucija (Druga) · Doba mlaznog pogona · Digitalna revolucija · Informaciono doba	
Teorije i koncepti	Pogodna tehnologija · Collingridge dilema · Kritika tehnologije · Difuzija inovacija · Remetilačke inovacije · Dual-use technology · Efemeralizacija · Visoka tehnologija · Hype cycle · Low-technology · Zrela tehnologija · Strategija tehnologije · Tehnicizam · Tehno-progresivizam · Tehnokapitalizam · Tehnocentrizam · Tehnokracija · Tehnokriticizam · Tehnokultura · Tehnoetika · Tehnogaianism · Tehnološka alijansa · Tehnološki aparthejd · Tehnološka promjena · Tehnološka konvergencija · Tehnološki determinizam · Tehnološka eskalacija · Tehnološka evolucija · Tehnološka rješenja · sistem tehnoloških inovacija · Tehnološki podstrek · Tehnološki nacionalizam · Tehnološka paradigma · Tehnološka razboritost · Tehnološka obnova · Tehnološka revolucija · Tehnološka samo-efikasnost · Tehnološki singularitet (Singulariarijanizam) · Tehnološki somnambulizam · Tehnološka transitions · Tehnološka nezaposlenost · Tehnološki utopijanizam · Tehnološki životni krug (Model prihvaćanja tehnologije · Životni ciklus usvajanja tehnologije) · Tehnomansija · Tehnopaganizam · Tehnorealizam · Tehnoromanticizam · Tehnonauka · Transhumanizam	
Ostalo	Tehnologije u nastajanju (Spisak) · Fikcijska tehnologija · Visokotehnološki poslovni distrikti · Skala Kardaševa · Spisak tehnologija · Filozofija tehnologije (Etika tehnologije / Tehnoetika) · Nauka, tehnologija i društvo (Tehnološka dinamika · Nauka i tehnologija po zemljama) · STEM područja (Pre-STEM · žene) · STEAM područja · Tehnološko poravnanje · Tehnološko procjenivanje · Tehnološki broker · Tehnološke kompanije · Tehnološki prikaz · Tehnološko obrazovanje (Tehnički univerziteti i koledži) · Tehnološki zagovornik · Tehnološka fuzija · Tehnološko upravljanje · Tehnološka integracija · Tehnološko novinarstvo · Tehnološki menadžment · Tehnološki muzej · Tehnološka politika · Tehnološki šok · Tehnološka strategija · Tehnologija i društvo · Tehnološki transfer · Tehnofilija · Tehnofobija · Tehnoself · Tehnoseksualnost · Tehnosignatura · Tehnostres · Terotehnologija	

Knjiga · **Kategorija** · **Commons** · **Portal** · **Wikiquotes**

P · R · U (https://bs.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%A0ablon:Tehnologije_u_nastajanju&action=edit)

Tehnologije u nastajanju

Spisak tehnologija u nastajanju · Tehnologija

Biotehnologija	Lijekovi protiv starenja (Resveratrol · SRT1720) · Sučelje mozak–računar (Bioničko oko · Exocortex · Neuroprostetika) · Krionika (krio-protektant (materija koja čuva ćelije od oštećenja, kod zamrzavanja) · Eksperimentalno liječenje kancera · Potpuno sekvenciranje gena · Genetski inženjering (Genska terapija · Genetski modificirana hrana) · Meso proizvedeno in vitro · Personalizovana medicina · Regenerativna medicina (Inženjering tkiva) · Liječenje matičnim ćelijama · Usporenje životnih procesa (hibernacija) · Sintetička biologija (Sintetički genom)
Komunikacije	Projektorski telefon · RFID
Displej tehnologije	3D displej · Holografija (Holografski displej) · Displej sa više od tri primarne boje · Sljedeća generacija displej tehnologije (Interferometrički modulatorni displej · Laserski video displej · Organska dioda za emitovanje svjetlosti OLED) · Prikaz bez ekrana (Bioničko kontaktno sočivo · Kaciga sa displejem · Head-up displej · Virtualni retinalni displej)
Energija	Smještaj energije (Smještaj energije u zamašnjak · Mrežni smještaj energije · Litijum-vazdušna baterija · Nanožična baterija · Silicon air battery · Ultrakondenzator) · Obnovljiva energija (Vještačka fotosinteza · Biogorivo · Koncentrirana sunčeva energija · Fuziona energija · Kućna energetska ćelija · Ekonomija vodonika · Nantena · Cesta prekrivena solarnim ćelijama) · Pametna električna mreža · Bežični prenos energije
Informaciona tehnologija	Vještačka inteligencija (Primjene vještačke inteligencije · Progres u vještačkoj inteligenciji · Mašinsko prevođenje · Mašinski vid · Semantički internet · Inteligentna odjeća) · Fourth-generation optical discs (3D optički smještaj podataka · Holografski smještaj podataka) · GPGPU · Memorija (CBRAM · FRAM · Millipede · MRAM · NRAM · PRAM · Racetrack memorija · RRAM · SONOS) · Metalni izolator - metalni čipovi · Optičko računarstvo · Kvantno računanje · Kvantna kriptografija · Spintronika · Trodimenzionalno integrisano kolo · Neograničeni detalj
Nauka o materijalima	Grafen · Superprovodljivost na visokim temperaturama · Superfluidnost na visokim temperaturama ·

	Metamaterijali (Metamaterial cloaking) · Multi-funkcionalna struktura · Nanotehnologija (Ugljična nanocijev · Nanomaterijali) · Programabilna materija · Kvantne tačke
Robotika i primijenjena mehanika	Hi MEMS · Nanotehnologija (Molekularna nanotehnologija · Nanorobotika) · Powered exoskeleton (vještački kostur za pomoć kretanju) · Modularni robot koji se sam rekonfigurira · Robotski roj
Transport	Vozila na alternativna goriva (Vozilo sa pogonom na vodonik) · Helikopter u ruksaku · Auto bez vozača · Gipka krila / Kontrola letenja pomoću fluida · Leteći automobil · Jet pack (raketni pojas) · Magnetski lebdeći voz · Maglev automobil · Lansiranje u svemir bez rakete (Svemirski lift) · Lični brzi prevoz · Scramjet · Sunčeva jedrilica · Supersonični prevoz
Ostalo	3D printanje (Contour Crafting (proces konstruisanja)) · Railgun (top) · Oružje usmjerene energije · Elektronički tekstil · Energetski oklop · Imerzivna prividna stvarnost · Magnetsko hlađenje · Memristor · Fazno aranžirana optika · Prozor plazme · Kvantna teleportacija · Elektromagnetni top · Termička bakarna ispupčenja (memorija)
Članci u vezi sa temom	Blue Brain Projekat (simulacija ljudskog mozga) · Etika tehnologije (Bioetika · Nanoetika · Neuroetika) · Eksploratorno inžinjerstvo (protoinžinjerstvo) · Strategije za inženjering zanemarivog starenja · Održivi razvoj · Tehnološko predviđanje (Ubrzavanje promjena · Moore-ov zakon · Vremenska skala prognoziranja budućnosti · Tehnološki singularitet) · Virtusfera

Kategorija:Tehnologije u nastajanju

Preuzeto iz "https://bs.wikipedia.org/w/index.php?title=Tehnologija&oldid=3174546"

Ova stranica je posljednji put izmijenjena na datum 17 april 2020 u 20:21.

Tekst je dostupan pod slobodnom licencom Autorstvo-Dijeliti pod istim uvjetima; mogu se primijeniti i dodatni uvjeti. Korištenjem ovog sajta slažete se s uvjetima korištenja i pravilima o privatnosti. Wikipedia® je zaštitni znak neprofitne organizacije Wikimedia Foundation, Inc.